

Dunaszekcsői Hírek

Tartalom:

Helyi hírek.....	2-9. oldal
Sport.....	10. oldal
Zöld sarok.....	11. oldal
Velünk élnek.....	12-15. oldal
Könyves sarok.....	15. oldal
Egyszer volt.....	16-17. oldal
Tév/hitek	17-19. oldal
Hangsín	19. oldal
Virágszirmok.....	20. oldal

5. évf. VI. szám 2026. Június

Elérhetőségek:

- muvhaz.dszekcso@gmail.com

- Dunaszekcsői Művelődési Ház Facebook oldala

- 7712 Dunaszekcső Kossuth Lajos u. 33.

- [instagram](#)

- weboldal:muvhazdszekcso.wixsite.com

Az újságot megjelentette Dunaszekcső Község Önkormányzata 150 példányban.

Szerkesztő: Mikoláné Kulutáczi Tímea

Lektorálta: ifj. Galambosi László

Programajánló

2026. június 4. (csütörtök) 16.32 –
Trianoni megemlékezés - Trianoni
emlékműnél

2026. június 5. (péntek) - Éjszakai
kalandtúra - a faluban

2026. június 13. (szombat) - Német
Nemzetiségi Délután - Szabadtéri
színpad

2026. június 27. (szombat) -
Fúvószenekar jubileumi koncertje -
Szabadtéri színpad

Önkormányzati hírek

Közvilágítás korszerűsítés

A támogatási összeg megérkezett a számlára, egyeztetve a kivitelezővel elindítottuk a lámpatestek beszerzését, a vállalkozó jelezte, hogy hamarosan a településen bejárást és felmérést fog tartani. Ezt követően megkezdődhet majd a kivitelezés, melynek határideje szerződés szerint 2026. december 31.

Versenyképes Járások Program

Az eszközök már korábban beszerzésre kerültek, telepítésre kerültek a buszvárók, a Hivatal alsó szintje kész, a fatároló és autó-beálló építése folyamatban van, várhatóan ez is a következő hetekben elkészül. Így hamarosan tudjuk zárni a projektet.

A központban és az utasvárók mellett kihelyezésre kerültek új közterületi hulladékgyűjtők, ezen kívül tervben van még további helyekre való kihelyezés is, mely várhatóan a következő hónapban fog megvalósulni.

Háziorvosi ellátás

Május 1-től főállásban dr. Kordély Norbert látja el az egészségügyi feladatokat a közzétett rendelési idő szerint. Az Egészségház beázott épületrészének (EKG vizsgáló fölötti) tetőfelújítása is néhány héten belül kivitelezésre kerül. Ezen kívül tervezzük ősszel az épület belső tisztasági festését.

Idősek Klubja

Megrendelésre került az új tisztán elektromos ebédszállító autó, mely ebben a hónapban meg is fog érkezni. Ennek segítségével így meg tudjuk spórolni a jármű éves üzemanyagköltségét, mivel töltése napelemes rendszerről történik. Továbbá tervezzük a következő hónapban a hátsó udvar kerítésének felújítását, valamint ősszel az épület belső festését.

Művelődési ház

Az épület konyhájának, báltermének és kistermének belső festését is tervezzük az őszi időszakban.

Köztisztaság, településkép

A Várhegy utcáiban és a falu több pontjain gyomirtást végeztünk, végezni fogunk. Lehetőségeinkhez mérten próbáljuk a zöldterületeinket megfelelően rendben tartani.

Jegyző: "Ezúton tisztelettel megkérem a Lakosság és az Olvasók képviselőit, hogy szíveskedjenek lehetőségeikhez képest a helyi önkormányzati rendeletekben szereplő településképi és köztisztasági szabályokat követni! Gondolok itt különösen arra, hogy az építkezések, felújítások során a településképi rendeletünkben foglaltakat minden esetben szükséges betartani, mely a felhasznált anyagok, színek és klímaberendezések elhelyezésére vonatkoznak. Furcsának tűnhet, de kihangsúlyozom, hogy a köztisztaság mindannyiunk közös érdeke. Így kérem, a magánterületek vonatkozásában a rendszeres növényzet-nyírást, -irtást, rágcslómentesítést és a rendszeres hulladék elszállítást. Tudom, hogy sok lakos becsületesen gondozza ingatlanát, viszont nagyon sok helyen lelakottság (gyom, gaz, omladozó épület, szemét) tapasztalható. A központi jogszabályok alapján készült önkormányzati rendelet is nevesíti, hogy a lakóingatlan előtti terület tisztántartása a tulajdonos/használó kötelezettsége. Kérem szíveskedjenek mindannyiunk és a településképünk érdekében ezeket a szabályokat betartani!

dr. Benedek Zoltán
jegyző

Ovis hírek

Május eleje az Édesanyákról szolt Óvodánkban is. Dallal, verssel, ajándékkal készültünk nekik, és persze a Nagymamáknak is. A gyerekek lelkesen gyakoroltak, és ügyesen szerepeltek mindhárom csoport anyák-napi műsorának délutánján.

Multikulturális projekthetünkön különböző nemzetiségekkel ismerkedtünk: belekóstolhattunk a keleti kultúrába, és testközelből vizsgálhattuk a sváb és a magyar viseletet. A gyerekek számára nem mindennapi meséket és "érdekes" zenéket hallgathattak, babákat öltöztettünk, szimbólumokkal ismerkedtünk.

Május 19-én Gombosné Lívia látogatott el Óvodánkba, aki egy szuper gyermekjoga órát tartott a gyerekeknek, majd a foglalkozás végén eljutottunk a "hangok birodalmába" is, és megszólaltak Lívia néni és a gyerekek segítségével a tibeti hangtálak, csengők, a sámán dob és egyéb különleges hangszerek. Illatoztunk is egy kicsit a doTerra finom illóolajaival. Egy különleges élménnyel

gazdagodtunk gyerekek, felnőttek egyaránt!

Május 22-én, pénteken projektünket egy igazán kulturális, hagyományokat továbbadó, zenés délelőttel zártuk.

János Bernadett és Mózesné Kovács Andrea a Duna-Gyöngye Néptánc Egyesületet,

illetve Alföldiné Pajkos Kitti és Muhari Árpád a Dunaszekesői Német Nemzetiségi Táncgyesületet

képviselve igyekezett átadni a hagyományörzés fontosságát. A szekesői sváb és magyar népviselettel ismerkedtek a gyerekek, majd népi játékokat játszhattak velük. Mindenkinnek hálásan köszönjük, hogy hozzájárult ahhoz, hogy a gyerekek egy hét erejéig belemerülhessenek a minket körülvevő sokszínűségbe!

Május 29-én tartottuk gyermek- és családi napunkat. Légvárral, lovaskocsival, arcfestéssel, különböző

kézműves tevékenységekkel, játékokkal készültünk a gyermekeknek. A pocakok sem maradtak éhesek, isteni paprikáskrumpelit és palacsintát ehettünk! Szuper délután volt, köszönjük mindenkinek, aki segítségével, munkájával vagy jelenlétével hozzájárult a családi nap sikeréhez.

Iskolás hírek Bringasuli

Iskolánkban különösen odafigyelünk a kerékpáros oktatásra, mivel a hosszú község miatt nagyok a távolságok. A gyalogos iskolába jutás sokszor problémás, az autóval való közlekedés azonban nem tesz jót sem az egészségnek, sem a környezetnek. A falunkon végighúzóódó főút azonban szükségessé teszi az elméleti ismereteket és a gyakorlati tudást is. Ezért komolyan vesszük a KEVE (közlekedési ismeretek) oktatását, melynek elismeréséül a mohácsi rendőrség minket hívott meg Baranya képviselőjében az Orfűn megrendezendő országos versenyre.

És az idei tanévtől további lehetőséget kínáljuk az ismeretek bővítésének, elindítottuk a Bringasuli programot, melyben idén az 5. és 6. osztályos tanulók vesznek részt testnevelés tanárunk vezetésével.

A Bringasuli iskolai gyakorlati kerékpáros oktatási program célja, hogy a 2025–2026-os tanévben legalább 10 000 gyermeket érjen el. A tavaszi félévben 152 pedagógus vesz részt a programban. Ők összesen mintegy 4000 gyermeknek tartanak Bringasuli foglalkozásokat tavasszal.

A program célja, hogy a résztvevő gyerekek elsajátítsák az önálló, magabiztos és

biztonságos kerékpáros közlekedés alapjait.

A képzés felépítése: Minden gyermek összesen 6 tanórán vesz részt:

1 elméleti óra – felvezető alkalom osztályteremben vagy iskolaudvaron

3 gyakorlati óra – kerékpáros játékok és feladatok forgalomtól elzárt környezetben

2 gyakorlati óra – közlekedés az iskola környéki, alacsony forgalmú utcákon, valós körülmények között.

A foglalkozásokat olyan pedagógusok tartják, akik elvégezték a Bringasuli képzését, így megfelelő szakmai felkészültséggel rendelkeznek.

Erdélyi élmények a Határtalanul program keretében

Iskolánk 8 tanulója vett részt a adományait. Székelyföldön a Határtalanul pályázat keretében Haszmann Pál Múzeum, a Szent szervezett, ötnapos erdélyi körutazáson Anna-tó és a csíksomlyói kegytemplom 2026. április 13. és 17. között. A nyújtott maradandó élményeket.

tartalmas program során diákjaink megismerkedhettek Erdély történelmi és kulturális örökségével, valamint személyes élményeket szerezhettek a külhoni magyarság mindennapjairól.

A kirándulás nemcsak ismeretszerzésre adott lehetőséget, hanem erősítette a közösségi összetartozás érzését is. A résztvevő tanulók élményekkel gazdagodva, új barátságokkal tértek

Az út első állomása Arad volt, ahol a haza.

tanulók megemlékeztek az aradi vértanúkról, majd Vajdahunyadon és Déván folytatták a kirándulást. A következő napokban Nagyszeben hangulatos óvárosát, Brassó nevezetességeit és a híres törcsvári kastélyt is felkeresték.

A program különleges része volt a Dévai Szent Ferenc Alapítvány meglátogatása, ahol a diákok találkozhattak az ott élő gyermekekkel, és átadhatták

Bronzérem egyéniben – Vágó Áron dobogón végzett

Az I. korcsoportosok mezőnyében Vágó Áron kiemelkedő teljesítményt nyújtott a Mohácson megrendezett térségi atlétika versenyen, ahol az egyéni összetett versenyben a dobogó harmadik fokára állhatott.

legjobbát nyújtotta.

Gratulálunk az elért eredményhez, és további sok sikert kívánunk a jövőbeni versenyekhez!

A verseny során két versenyszámban – 40 m-es sprintben és kislabdahajításban kellett helytállniuk az egyéni versenyzőknek.

Az eredmény különösen értékes, hiszen erős mezőny gyűlt össze a körzeti döntőn, ahol minden induló a

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT

2026.04.20-24. között zajlott a dunaszekesői iskolában a Fenntarthatósági Témahét. A program lehetőséget adott arra, hogy a gyerekek a tanórákon játékos, interaktív formában fedezzék fel olyan témákat, mint a fenntartható közlekedés, az élelmiszerpazarlás megelőzése, az erdő állatainak tisztelete, a fák és növények fontossága, a madarak hasznos tevékenysége és igényei, valamint az ökolábnym fogalmával is megismerkedtek és ki is számíthatták a családjuk környezeti terhelését. Az információátadáson kívül lehetőség volt arra is, hogy ötleteljenek, megoldási terveket készítsenek kicsiben, mely a közvetlen környezetükben, az otthonukban, ill. az iskolában is megvalósítható.

A hét folyamán a parkban rendbe tettük az őszele telepített gyógynövénykertet, és újat is telepítettünk. Így őszele már teaként kóstolhatjuk majd a zsályát, kakukkfűvet, mentát, citromfűvet, tárkonyt, levendulát és a rozsmaringot is.

A parkban a virágoskert is megújult, új virágok, növényeket kerültek bele a gyerekek közreműködésével.

Nemcsak az iskolát szépítettük, hanem a falut is. Az osztályok meghatározott útvonalon a helyi civil szervezetekkel és az önkormányzattal együttműködve szedték a szemetet.

Pénteken zárásként ellátogatott iskolánkba Amrein Tamásné Miskolczi Boglárka ökoszisztéma kutató, aki „Mi lenne hazánk erdeivel szárnyas segítőink nélkül? - A madarak szerepe erdeink egészségének megőrzésében” címmel tartott az alsós gyerekeknek interaktív előadást. Az előadótól az iskola kapott egy madárodút, ami kihelyezésre került.

Kiemelkedő eredmények

A Kaán Károly Országos Természet és Környezetismereti Verseny megyei döntőjén Kriegler Csenge 5. osztályos és Dóczi András 6. osztályos tanulónk egyaránt 2. helyezést ért el.

Felkészítő pedagógus: Kis-Gadó Csabáné

Közlekedési verseny, Orfű

Május 6-án iskolánk négy tanulóból álló csapata (Herbst Rebeka, Horvat Dorka, Csanádi Márton és Komáromi Leonárdó) közlekedési versenyen vett részt. A Baranya Vármegyei Baleset-megelőzési Bizottság szervezésében két kupa vármegyei döntőjén mérték össze tudásukat a baranyai általános iskolások – festői környezetben, az orfűi Pécsi-tó partján.

A viadalon három feladatban gyűjtöttek pontot a diákok. Teljesíteniük kellett egy változatos feladatokból összeállított kerékpáros ügyességi pályát, közlekedési ismereteikről KRESZ-teszten adhattak számot, és kiegészítő feladatként szókereső játékkal is további pontokra tehettek szert.

Az egész délelőtt zajló, jó hangulatú verseny eredményhirdetésén nem kellett szégyenkezniük a szekesőieknek.

A „Ki a mester két keréken?” kupa megyei döntőjén a lányok versenyében Herbst Rebeka 3. helyezést ért el, a

„Kerékpáros Iskola Kupa” megyei döntőjén a lányok mezőnyében Horvat Dorka 3., a fiúk között Komáromi Leonárdó 2. helyet szerzett.

A versennyel kapcsolatos szervezési feladatokban mindenben segítségünkre volt Scherdán Arnold rendőr hadnagy, balesetmegelőzési kiemelt előadó, valamint köszönet illeti a Mohácsi Rendőrkapitányságot, amiért egy rendőrségi mikrobuszt bocsátottak a rendelkezésünkre gyermekeink szállításához.

Felkészítő tanárok: Skaliczki Judit (kerékpáros ügyességi feladatok) és Treutz László (közlekedési ismeretek).

Próзамondó verseny Janikovszky Éva emlékére

A Kozármislenyi Janikovszky Éva Általános Iskola prózámondó versenyt hirdetett névadójuk születésének 100. évfordulójára 1-4. osztályos tanulónak. A verseny fővédnöke Janikovszky János volt. Az esemény célja a diákok közelebb kerüljenek írói írásaihoz, valamint bemutassák tehetségüket a prózámondás terén. Az első alkalommal megrendezett versenyen tanulónk, Kovács Adél, 4. osztályos tanuló különdíjas lett. Felkészítő tanító: Gubik Viktória

Színek, minták, hagyományok – így telt a TrachtTag az iskolánkban

Iskolánk ebben az évben is csatlakozott a TrachtTag kezdeményezéshez, amelynek középpontjában a magyarországi németek népviselete áll. A projekt a német népismeret órák keretében valósult meg április utolsó hetében. Fő célja az volt, hogy a tanulók játékos és élményekben gazdag formában ismerkedjenek meg a hagyományokkal, miközben életkorukhoz illeszkedő feladatokat oldanak meg.

Az első és második osztályos diákok német hímezéseket figyeltek meg, majd különböző díszítőmotívumokat színezték, így közelebb kerültek a hagyományos mintavilághoz. A harmadik és negyedik osztály tanulói öltöztethető babákat készítettek: a ruhadarabokat maguk vágták ki és ragasztották fel, a szoknyát pedig saját elképzeléseik alapján díszítették kékfestő mintákkal, tempera és fogpiszkáló segítségével.

A felsőbb évfolyamokon már összetettebb feladat várta a diákokat. Párokban dolgozva népviseletbe

öltöztetett babákat varrtak, a munka során sok tanulón látszott, hogy szívesen foglalkozik kézműves tevékenységekkel otthon is. A legidősebb diákok kékfestő minták tervezésével és megvalósításával foglalkoztak. Fehér temperát, fogpiszkálót és ecsetet használtak munkájuk során, az elkészült alkotások igazán látványosra sikerültek.

A projekt zárásaként pénteken az alsósok megnézték az óvodások táncos műsorát a templom előtti téren, az ötödik osztály tanulói pedig a német népviselet egy-egy darabját vették fel, ezzel teremtve kapcsolatot a múlt és jelen között.

A Dunaszekcsői Szerb Ortodox Búcsú

2026. május 23. szombat: Az idén ekkor ünnepeltük Csodatévő Myrai Szt. Miklós ereklyéi átvitelének 939. évfordulóját.

Mind az egyházi (szent liturgia a Templomban, körmenet a Templomkertben, megemlékezés az egykori dunaszekcsői szerbekről

Maksim Gavrilović püspök sírjánál, majd kalács és koljivo szentelés); mind a világi rész (folklórműsor a színpadon, fényképezkedés Čarnojević patriarka mellszobránál, ebéd tamburazene mellett az Örökségházban) fényesen sikerült.

Rengeteget dolgoztunk, sőt nagyon jól összedolgoztunk: mi szekcsőiek/baranyaiak, valamint a Szeged környéki és a Budapest környéki szerbek. Az istentiszteletet a püspöki helynökünk vezette. A búcsú komája tisztét idén is, s jövőre is egy-egy szekcsői optáns leszármazott vállalta.

Voltunk vagy százan - mindenki nagyon jól érezte magát. Köszönet m i n d e n k i n e k a segítségért!

Több magyarországi szerb média is szépen megörökítette e "mega-projektet". (Az érdeklődők az eseményről készített riportot a Srpski Ekran. 2026. 06. 02. adásában tekinthetik meg.)

Nekem a szélesen értelmezett takarításon és a személyes találkozásokon túl mindig a Körmenet tetszik legjobban; melynek során - többek között - áldás adatik Településünkre is.

Kakav je bio ovogodišnji sečujski Kermez/Hramovna Slava? Dostojan i toržestven. Veliko hvala Svima. (A poén kedvéért - segít a Google fordító.)

Szöveg és fotók: Vukovics Cvéta

BUFF – CEUS 72H World Cup-ot (Balatoni Ultrafutó Fesztivál) idén május 28. és 31. között tartották a balatonfüredi üdülőfaluban.

A versenyzők egy 898 m hosszú körpályán futottak. 72 óra alatt Papp János 344, 959 km-t futott, ezzel korosztályában 2. helyezést ért el.

Gratulálunk neki!

NEMZETI FOGATHAJTÓ VERSENY

Hetényegyházán rendezték meg a szezonnyitó nemzeti fogathajtó versenyt 2026. április 30. és május 3. között. A versenyen a Dunaszekesői Sportegyesület 2020 versenyzője, Dr. Tóth Andrea is részt vett, a legfelső, A-kategóriában, a kettesfogatok között.

Az első versenyszámban, díjhajtáson 3. helyezést ért el a 19 fős mezőnyből, Garibaldi és Bonus nevű lovaival.

Másnap következett a maratonhajtás az igen nehéz, homokos pályán, de a sportolónőnek itt sem kellett szégyenkeznie: nő léte a 9. helyet szerezte meg, ezúttal Garibaldi és Manó nevű lovaival irányítva az akadályokban.

A díjhajtás és a maratonhajtás után az összetett 3. helyről vághatott neki vasárnap az akadályhajtásnak.

Az akadályhajtásban végül alapidőn belül, egy verőhibával az első helyet szerezte meg, ismét Garibaldi és Bonus nevű lovaival befogva. A versenyző összetett eredménye így 2. hely lett, ami biztató az évad elején.

Június

Zöld sarok - Dr. Acél Csaba rovata

Az előző hónapban történt népszavazással eldöntöttük, hogy változás kell, politikai, társadalmi téren egyaránt. Azon kívül, hogy a politika legfelső szintjén teljes őrségváltás történt, a társadalmi szervezetek - mint a vadászat, vadgazdálkodás is - új vezetőt kapott, kaptunk Dr. Bárándi György személyében.

Bízunk benne, hogy az új vezetés programjában prioritás lesz a vadászat társadalmi elfogadtatása, az elfogult, un. „sötétzöldek”, gyűlöletet keltő propagandájának, az okos, nyugodt, szakmailag megalapozott magyarázata, hártása.

Bízunk a jövőben, de tegyük is érte, hogy az jó legyen. Mert teendő van bőven! Az a fránya sertéspestis jókora lendületet vett, a korábbi lassú terjedése felgyorsult, már a „kertek alatt” kopogtat.

A vadászok tudják, hogy mi a teendő, a lőtt vad kezelése, szállítása biztonságosan meg lett oldva, de a civil lakosságot is tájékoztatni kéne, hogy erdei séták, kirándulások alkalmával, a kijelölt utakról ne térjenek le, mert akkor kicsi az esély, hogy elhullott, vagy beteg állattal találkoznak. Az ASP vírust pedig akár a cipőnkkel is széthurcolhatjuk.

Na, ennyi komolykodás után egy kis színes rész következik. Annyira színes, hogy az már maga a színpompá! Ez, a színes, mesés kis csoda nem más, mint a gyurgyalag madarunk!

Népies nevén méhészmadar, mert táplálékának egy részét a méhek, darazsak teszik ki. Ezért, a méhészek

között nem is túl népszerű. A madár különlegessége az, hogy nem rak fészket, a fiókáit löszfalakba vájt üregekben költi ki. Nagy örömmre, Szekcső határában is találtak maguknak löszfalat, remélem nyugalmat is.

forrás: internet

A vetésőrzések ideje lejárt, de ez igazából csak a friss kukoricavetések őrzését jelentette eddig.

Miután sok, sőt egyre több a napraforgó vetésterülete, a szarvas kártétele várható, ugyanis nagy élvezettel húzzák ki a csúcsrügyet.

Ebben az időszakban, a szarvas ünő vadászata engedélyezett, ami hagy bennem kémi kétséget. Ha ugyanis szakszerűen, etikusan bíráljuk és lőjük meg a vadat – hát egye kutya - sok a szarvas, lehet gyéríteni. Tartok tőle, hogy ez nem mindig így történik! Akkor pedig nagyot lehet tévedni, amikor az elejtett ünőről kiderül, hogy tehén – borjúval a méhében.

Minden lövést egy szakszerű bírálat előzze meg, hiszen a hibásan elejtett vadat, nem hozza vissza a lelkiismeretfurdalás. A lelkiismeret meg legyen fontosabb, mint a mindenáron löni akarás!

Az eukaliptusz történelmi és kulturális jelentősége az emberiség számára

Történelmi növények - dr. Kovács Iván rovata

Az eukaliptusz (*Eucalyptus*) a Föld egyik legkülönlegesebb és legsokoldalúbb növény- nemzetsége. Több mint 700 faja ismert, és túlnyomó többségük Ausztráliában, Tasmaniában és Új-Guineában őshonos. Jellegzetes illata, gyors növekedése, gyógyhatásai és kulturális jelentősége miatt az emberiség számos területen használta és tisztelte ezt a növényt. A következőkben áttekintjük botanikai jellemzőit, történelmi szerepét, művészeti és gyógyászati jelentőségét, valamint magyarországi kapcsolódásait.

forrás: internet

Botanikai leírás

Az eukaliptusz a mirtuszfélék (*Myrtaceae*) családjába tartozik, és a nemzetség a család legkiterjedtebb. A fajok többsége örökzöld, de néhány északi faj a nyári forróságban lombhullató.

- **Levelek:** fiatal korban szárölelők, idősebb korban lándzsásak vagy sarlósan keskenyek, akár 35–40 cm hosszúak. Megdörzsölve jellegzetes illatot árasztanak az illóolajok miatt.

- **Virágzat:** a virágokat rügysapka (operculum) fedi, amely virágzáskor lehullik – innen ered a név: eu-kalyptos = „jól elrejtett”.

- **Növekedés:** rendkívül gyors. A golyós eukaliptusz (*E. globulus*) egyévesen 3 m, ötévesen 10–15 m magas lehet, és 30 évesen eléri egy 200 éves tölgy méretét.

- **Életmód:** levelei élükkel fordulnak a nap felé, így csökkentik a párologtatást – ez a száraz, forró klímához való alkalmazkodás egyik kulcsa.

Elterjedés és ökológiai szerep

Az eukaliptuszok eredeti élőhelyükön a bozót- és erdőtüzek természetes részei. Sok faj kérge alatt a fa sértetlen marad, és a tűz után gyorsan újjahajt – ez a megújulás egyik szimbóluma is lett.

A 18–19. században az európai gyarmatosítók és botanikusok fedezték fel és terjesztették el a világ más részein. A mediterrán térségben például mocsarak lecsapolására használták, mivel hatalmas vizigénye miatt gyorsan kiszáritotta a talajt, csökkentve a malária terjedését.

Történelmi jelentőség és őslakos kultúrák

Az eukaliptusz története szorosan összefonódik az ausztrál őslakosok, az aboriginál népek kultúrájával. Számukra a fa az élet, a túlélés és a spiritualitás szimbóluma volt.

Őslakos felhasználási módok:

- **Gyógyászat:** leveleit sebekre, ízületi fájdalmakra, inhalálásra használták. Fertőtlenítő és gyulladáscsökkentő hatását már évezredekkel ezelőtt ismerték.

- **Eszközkészítés:** kemény fájából bumerángot, lándzsát, pajzsot, csónakot készítettek.

- **Spirituális rítusok:** a levelek

égetése tisztító és gyógyító ceremóniák része volt.

- **Élelmezés és vízforrás:** egyes fajok gyökerei vizet tároltak, ami a száraz időszakokban életmentő volt.

Az eukaliptusz tehát nem csupán növény, hanem kulturális és spirituális erőforrás is volt.

forrás: internet

Az eukaliptusz szerepe a művészetben és szimbolikában

A modern művészetben és irodalomban az eukaliptusz gyakran jelenik meg:

- A megújulás és tisztulás szimbólumaként, mivel kérget rendszeresen lehullajtja, új réteget tárva fel – ez vizuálisan is a „rég elengedését” jelképezi.

- A túlélés és ellenállóképesség jelképeként, mivel képes túlélni a bozóttüzeket és szélsőséges körülményeket.

- A tájképfestészet ikonikus elemeként, különösen Ausztráliában, ahol a „kék hegyek” (Blue Mountains) jelensége is az eukaliptusz illóolajainak fénytöréséből ered.

Természetgyógyászat és modern orvoslás

Az eukaliptuszolaj (fő komponense: 1,8-cineol, más néven eukaliptol) az egyik legismertebb természetes gyógyhatású anyag: antiszeptikus, nyákoldó, köptető, gyulladáscsökkentő, fájdalomcsillapító

A levelek illóolaj-tartalma elérheti a levél tömegének 5%-át. A modern orvoslásban inhalálásra, szájböblítésre, légúti betegségek kezelésére használják.

Hiedelmek és spirituális jelenté

Az eukaliptuszhoz számos hiedelem kapcsolódik

- Tisztító növény: füstje elűzi a „rossz szellemeket” – ez az őslakos kultúrából ered.

- Védőfa: sok helyen úgy tartják, hogy a ház közelében ültetett eukaliptusz távol tartja a betegségeket.

- A gyógyulás szimbóluma: a modern aromaterápiában is a testi-lelki megtisztulás jelképe.

Magyarországi kapcsolódás

Magyarországon az eukaliptusz nem őshonos, de több területen megjelent:

- Botanikus kertekben (pl. Szegedi Fűvészkert, ELTE Fűvészkert) dísnövényként tartják.

- Virágkötészetben rendkívül népszerű: a tasmán havasi eukaliptusz (*E. gunnii*) és az ezüsttallér eukaliptusz (*E. cinerea*) gyakran szerepel csokrokban és dekorációkban.

- Gyógyászati termékekben (inhaláló oldatok, balzsamok) széles körben elterjedt.

- Kertészeti kísérletekben egyes fajokat próbálnak telepíteni, de a magyar klíma csak korlátozottan kedvez számukra.

Ékszerteki gondok és lehetséges megoldás

Az invazív vörösfülű (Trachemys scripta elegans) és sárgafülű ékszerteknősök (Trachemys scripta scripta) Magyarországon az egyik legjelentősebb, ember által behurcolt hullócsoporthoz tartoznak. A hazai vizekben való megjelenésük és terjedésük komoly ökológiai problémát okoz, elsősorban az őshonos mocsári teknős (Emys orbicularis) állományára gyakorolt hatásuk miatt.

Miért jelentenek veszélyt az invazív ékszerteknősök?

A vörös- és sárgafülű ékszerteknősök eredetileg Észak-Amerikából származnak, és az állatkereskedelem révén kerültek Európába, így Magyarországra is. A megunt vagy túl nagyra nőtt példányokat sok gazdi egyszerűen szabadon engedte, ami mára súlyos természetvédelmi következményekkel járt.

1. Élőhely- és napozóhely-konkurencia

Az ékszerteknősök nagyobb testűek és agresszívebbek, mint a mocsári teknősök. Elfoglalják a legjobb napozóhelyeket,

létfenntartásuk a hüllők testhőmérséklet-szabályozásához. Ez rontja az őshonos faj vadászati és szaporodási esélyeit.

2. Táplálékkonkurencia

Mindenevők, és jelentős mennyiségű állati eredetű táplálékot fogyasztanak. Ezzel közvetlenül versenyeznek a mocsári teknőssel, amelynek így kevesebb erőforrás jut.

3. Kórokozók és paraziták behurcolása

Az ékszerteknősök olyan betegségeket és parazitákat hordozhatnak, amelyek az őshonos teknősökre és más vízi élőlényekre is veszélyesek.

4. Túlélés és szaporodás a magyar klímán

A telek enyhülésével egyre több példány képes áttelelni, sőt egyes helyeken már sikeresen szaporodnak is. Ez tovább növeli az invazív nyomást.

Magyarországi helyzetkép

Az elmúlt évtizedben több hazai tóban és városi vízfelületen is elszaporodtak az ékszerteknősök. Tatabányán például célzott befogási akciókat indítottak, mert a vörös- és sárgafülű ékszerteknősök a vízi ökoszisztéma működésére az egyik legveszélyesebb inváziós fajnak számítanak.

Miért fontos, hogy ne engedjük szabadon őket?

- Jogszabály tiltja az invazív fajok természetbe juttatását.

- Súlyos természetvédelmi kárt okoznak.

- A mocsári teknős állománya már így is csökkenőben van, több veszélyeztető tényező miatt.

A felelőtlen szabadon engedés az egyik legfőbb oka az ékszerteknősök elszaporodásának.

Ha nem tudod tovább gondozni a teknősdet...

Sokan jó szándékkal tartanak teknőst, de amikor az állat megnő, már nem tudják megfelelő körülmények között elhelyezni. A szabadon engedés azonban nem megoldás, és törvénybe ütközik.

Ha nem tudod tovább gondozni a vörös- vagy sárgafülű teknősdet, szívesen befogadom a kerti tavamba.

Itt természetközeli, biztonságos körülmények között élhet tovább, és nem jelent veszélyt az őshonos mocsári teknősre vagy más vadon élő fajokra.

Könyves sarok

Júniusban

Jonathan Hancock:
Turbózd fel a memóriádat!

című könyvét szeretném ajánlani az olvasóknak.

A neves memóriakutató több, mint 50 különböző memóriafejlesztő gyakorlatot mutat be a könyvben, melyek segítségével a memória hatékony eszközzé

fejleszthető, így nagy segítséget nyújthat a mindennapokban. Nagy segítség lehet a fiatal korosztálynak a tanulás során, de jó tréninget jelent az idősebbeknek is, hogy friss, egészséges maradjon az elme.

Szeretettel várok mindenkit a könyvtárban!

Schmidt Gabriella
könyvtáros

Az Egyszer volt... meseíró pályázat általános iskolás korosztály 3. helyezett alkotása

Kisfiú a tenger mélyén

írta Mező Csenge

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kisfiú, aki nagyon szeretett tengeralattjáróval utazni, és még búvárkodni is.

Egy gyönyörű reggelen azt gondolta magában, hogy ma is elmegy egy kicsit utazni. Magával vitte a macskáját is.

Amikor odaért a célponthoz, akkor azt mondta:

–Na, itt szerintem jó is lesz, lemerülök a mélybe.

Úgy is tett, lemerült. Csak merült és csak merült, egyszer csak leért a tenger fenekére. Ott találkozott nagyon sok vízi állattal.

Miközben úszott, találkozott két csodaszép teknőssel is. Az egyikük azt mondta a kisfiúnak:

–Szia! Képzeld, a tenger mélyén van egy gyönyörű és nagy kincsesláda. Segítünk megkeresni!

A fiú így felelt:

–Nagyon jó ötlet, miért is ne!

A teknősök és a fiú útra keltek. Egy kis idő múlva meg is találták a kincsesládát.

–Itt is vagyunk, nyisd csak ki!

–Rendben.

Ezután nagyon meglepődött, hiszen nem csak kincsek voltak a ládában, hanem egy polip is. Azt mondta a polip:

–Szia, szeretnél még több érdekes élőlényt látni a tenger mélyén?

–Igen, persze!

A polip körbevezette őt a tenger mélyén. Találkoztak bálnákkal, csikóhalakkal, bohóchalakkal és az utazás végén két fajta rákkal is.

Megkérdezte a kisfiú:

–Polip, az egyik ráknak miért van csápjja, ennek a másiknak miért nincs?

A polip így felelt:

–Mivel az egyik garnélarák, a másikat viszont... én sem ismerem.

Ha a polip tudta volna, hogy milyen fajta rák az a másik, az én mesém is tovább tartott volna!

képek: little dutch

A Ming kincsesflotta (I.rész)

Tév/hitek - ifj. Kulutác Zoltán rovata

Szakértők és elemzők többsége egyetért abban, hogy a Kínai Népköztársaság fegyveres erői közül a haditengerészet ment át a legnagyobb fejlődésen az elmúlt ca. 20 évben. A 1990-es évek végéig partvédelemre koncentrált haditengerészet 2004-től kezdett el új stratégia mentén gondolkodni és "kilépni" a nyílt óceánra. Ugyanakkor ez nem az első alkalom az ország történelmében,

hogy a tengerészetet geopolitikai pozíció megerősítésére használták. 1405 és 1433 között a Ming dinasztia úgynevezett "kincsesflottája" hét expedíciót is végrehajtott, melyek Afrika keleti partjait és Arábiát is elérték.

Mit tudni erről a flottáról, indulásának okáról illetve sikerességéről, ez lesz a kérdés a következő oldalakon.

Kezdjük tehát egy kis történelmi kitekintéssel. Kínát a XIV. század közepén a mongol Yuan dinasztia irányította, amely évek óta belső lázadásokkal volt elfoglalva. Legjelentősebb ezek közül a Song lojalista, Fehér Lótusz szekta által kirobbantott, vörös turbános felkelés volt. A felkelőknek 1368-ra sikerült legyőzniük és kiűzniük a mai Mongólia és Mandzsúria területére a Yuan erőket és egyik legeredményesebb vezetőjük Zhu Yuanzhang kikiáltotta a Nagy Ming birodalmat, magát pedig császárrá koronáztatta.

Az új uralkodónak további 3 évre volt szüksége ahhoz, hogy leszámoljon a Minggel párhuzamosan létrejövő Wu királysággal, de ezt követően a Nanjing központú ország helyzete stabilizálódni kezdett. Zhu, vagyis a Hongwu császár, 30 éven át irányította az országot és utódjára egy gazdaságilag megerősödött államot hagyott. (Érdemes megjegyezni, hogy a kínai uralkodók hatalomra lépésükkor egy "nevet", afféle mottót adtak uralkodói korszakuknak, amely általában a kitűzött célokot vagy az aktuális politikai, gazdasági helyzetet jelképezte. A hongwut "hatalmas harci erény"-ként lehetne fordítani).

Az új császár azonban nem sokáig élvezhette ennek gyümölcsét, mivel nagybátyja, Zhu Di, alig néhány hónappal később fellázadt és 1402 nyarára teljesen legyőzte. A fiatal uralkodó és családja a palota romjai között lelték végzetüket, Zhu Di pedig felvette a Yongle (Örök Boldogság) nevet, és megkezdte unokaöccse uralkodásának még a nyomait is eltüntetni. Nem csak a megkezdett reformokat és építkezéseket állította le, de még a nevét is kitöröltette a hivatalos feljegyzésekből.

A Yongle császár gyakorlatilag azonnal megkezdte egy flotta építését és felszerelését. A hajóhad célja elsősorban az új uralkodó pozíciójának stabilizálása, "nemzetközi" elismertetése volt diplomáciai eszközökkel.

A hét Ming expedíció mindegyike körülbelül két évet ölelt fel, hogy a megfelelő tengeri áramlatokkal és tengeri viszonyokkal a

hátukban induljanak útnak és érkezzenek vissza.

A flotta élére az a Zheng He került, aki már a polgárháborúban is hűségesen és eredményesen szolgálta a későbbi császárt. Zheng He meglehetősen érdekes életutat futott be, 1371-ben született Kunming városában, Yunnan tartományban és a hui (többségében muszlim vallású) kisebbséghez tartozott. A mongolok uralkodási stratégiájára jellemző volt egyfajta "vallási tolerancia", a soknyelvű, sokvallású birodalom összetartása éppen elég nehézséget okozott vallásháborúk nélkül is, ennek megfelelően a mongol kánok vagy császárok - attól függően, hogy melyik dinasztiáról beszélünk - tolerálták a szabad vallásgyakorlást, amíg az nem okozott ellenállást, akár katonai téren, akár adók fizetésének megtagadásában.

Zeng He, forrás: internet

Yunnan ca 1380 körül esett el a mingekkel folytatott harcban, a fiatal Zheng Het (ekkor még Ma He, ami a Mohammed kínai írásmódja) fogva ejtették, majd miután kasztrálták, Zhu Di fogságába került. Tehát majd' két évtizeden át szolgálta őt, mire az új flotta parancsnokságát rábízta.

Zhang He vigyázói szemei alatt és teljes császári támogatás mellett hamarosan új

hajóépítő kikötők lettek létrehozva. Ezek egy része olyan tengerparttal rendelkező tartományokban lett felépítve, mint Fujian vagy Zhejiang. A legjelentősebb azonban a Longjiang hajógyár volt Nanjingban, itt készültek el a flotta "kincshajói" (baochuan). Korabeli feljegyzések szerint a hajók hossza 44 zhang és 4 chi, körülbelül 135-140 méter volt. Ez a méret évszázadokig ámulatban tartotta a történészeket és a téma iránt érdeklődőket, mert magasan meghaladta az európai tengeri hatalmak által épített legnagyobb hajókat is. Egy velencei vagy genovai hadigálya olyan 40 méter hosszú, míg egy berber kalózkodó által használt galiót vagy fusta nem haladta meg a 25 méternyi hosszúságot.

A rendszeresen felhozott összehasonlítási alapok általában Kolumbusz Kristóf vagy Vasco De Gama hajói. A Santa Maria például

egy 19 méter hosszú karavella volt, ugyanakkor egészen más feladatokra tervezték, mint a ming kincshajóit. Egyértelműen gyors, könnyen irányítható, sekély vízben is kormányozható hajót akartak, amely nem feneklik meg az első partot érésnél. Kolumbusz első útja a 3 kis hajóval és mintegy 90 emberrel teljesen ismeretlen vizekre vezetett. A spanyol királyi udvar nem akart és nem is tudott volna egy nagyobb flottát az ismeretlenbe vezényelni.

Ezzel szemben Zhang He első expedíciója a Ming Kína számára ismert, feltérképezett területre irányult, ennek megfelelően 250-300 hajót és mintegy 27 000 embert számlált. Ebből 62-63 volt kincshajó. Külön hajója volt az ellátmánynak, a többezernyi katonának, a külföldi udvarokba szánt diplomáciai ajándékoknak, még a lovak és ellátói is külön hajókkal rendelkeztek.

Hangszín

A Dunaszekcsői Fúvószenekar 2026-ban ünnepi fennállásának 15. évfordulóját, amelyre június 27-én 18 órai kezdettel egy koncertet rendeznek meg. Rendhagyó módon idén egy szívüknek kedves fellépőt is vendégül látnak: a Kaposszekcsői Fúvósegyesületet, akiket a műsor közben láthatnak a Szabadtéri színpadon. Az este során felcsendülnek a közönség kedvenc dallamai, valamint több különleges jubileumi műsorszám is helyet kap a programban. A zenekar tagjai nagy örömmel készülnek erre a jeles alkalomra, hogy a közönséggel együtt ünnepelhessenek. A rendezvény kiváló lehetőséget nyújt a találkozásra, a kapcsolódásra és a közös élmények megélésére minden korosztály számára. A jubileumi koncert méltó visszatekintés lesz az elmúlt 15 év emlékeztető pillanataira és sikereire. Töltsenek velünk egy kellemes nyári estét zenével, jó hangulattal és ünnepi

pillanatokkal! A belépés ingyenes, rendezvénysátor biztosított. Sok szeretettel várunk minden kedves Érdeklődőt!

A virágzó függöny: KERTI HAJNALKA (IPOMOEA PURPUREA)

Virágszirmok - Treutz Éva rovata

A kerti hajnalka egy Dél-Amerikából származó, dinamikusan növekedő egynyári kúszónövény, melynek magassága elérheti már a nyár közepére akár a 3-5 métert is. Ideális lehet kerítésekre, lugasokra, vagy egyéb eltakarni kívánt felületekre. Tölcsér alakú virágai júliustól szeptemberig folyamatosan díszítenek, melynek színváltozatai lehetnek liláskék, rózsaszín, vagy fehér színűek. Jellemzően kora reggel (hajnalban) nyílnak, melyek délutánra már el is hervadnak, viszont napról napra új és új virágot bontanak, melyek a beporzást végző rovarokat is odavonzza. Ám ahhoz, hogy a virágzás sikeres legyen, néhány fontos szempontot nem szabad figyelmen kívül hagyni. Bár a hajnalka egy átlagos igényű növény, a törődést mindenképpen meghálálja. Napos, szélvédett helyen érzi magát a legjobban, valamint a jó vízáteresztő képességű, kissé nyirkos talajt szereti, de tolerálja bizonyos mértékig a gyengébb minőségű talajokat is, vízigénye közepesnek mondható, az öntözést mindenképpen meghálálja, különösképpen a nagy nyári melegben.

Szabadföldbe április végétől, ill. a

tavaszi fagyok elmúltával vethetjük el a magokat, melyek már kb. egy hét alatt ki is kelnek. Egyidejűleg gondoskodnunk kell megfelelő támasztékról, melyre felfuttatni szeretnénk a növényt.

Amennyiben nincs lehetőségünk a kerti termesztésre, a hajnalka kiválóan nevelhető erkélyen, virágládában is.

A kerti hajnalka nemcsak szépségével, hanem egyszerű gondozásával is ideális választás azok számára, akik kevés ráfordítással szeretnék mesés szép virágözönt a kertjükbe.